

केवल मूल्यांकन हेतु

PAPER CODE							6	0	5	1
STUDENT CODE										
1A		1B3		6		13				
1B		1B4		7		14				
1C		1B5		8		15				
1D		2		9		X				
1E		3		10						
1B1		4		11						
1B2		5		12		TOTAL				

केन्द्राध्यक्ष

हस्ताक्षर एवं सील

दिनांक :

हस्ताक्षर

मूल्यांकनकर्ता

दिनांक :

राज्य स्तरीय आकलन (SLA)

सत्र 2018-19

कक्षा - 6

विषय -संस्कृत

समय - 02.30 घंटे

पूर्णांक - 100

अनुक्रमांक (अंकों में) (शब्दों में)

परीक्षार्थी का नाम शाला का नाम

प्राप्तांक (अंकों में) (शब्दों में)

हस्ताक्षर निरीक्षक हस्ताक्षर जाँचकर्ता

निर्देश :-

1. सभी प्रश्न हल कीजिए।
2. लिखावट सुस्पष्ट एवं पठनीय हो।
3. प्रश्नों पर निर्धारित अंकों प्रश्नों के अन्त में लिखित है।

प्रश्न 1. (अ) उचित विकल्प चुनकर लिखिए— (2×5=10)

i. 'मम' इति पदे विभक्ति अस्ति—

(i) तृतीया	(ii) चतुर्थी
(iii) पञ्चमी	(iv) षष्ठी

उत्तर—.....

ii. दन्तेश्वरीदेवालयः अस्ति—

(i) दन्तेवाड़ा जिलायां	(ii) कवर्धा जिलायां
(iii) बालोद-जिलायां	(iv) रायपुर जिलायां

उत्तर—.....

iii. हीरकरत्नानां खानम् अस्ति—

(i) देवभोगे	(ii) बिलासपुरे
(iii) रायपुरे	(iv) नारायणपुरे

उत्तर—.....

iv. धर्मस्य मूलम् अस्ति—

(i) धनम्

(ii) मोक्षः

(iii) बुद्धिः

(iv) लोभः

उत्तर—.....

v. प्रथमा विभक्तेः पदम् अस्ति—

(i) बालिकया

(ii) बालिकायै

(iii) बालिका

(iv) बालिकायाम्

उत्तर—.....

(ब) प्रश्नों के उत्तर चित्रों की सहायता से दीजिए –

(2×5=10)

(i) इमौ कौ ? इमौ

(ii) इदम् किम् ? इदम्

(iii) इमाः काः ? इमाः

(iv) एतत् किम् ? एतत्.....

(v) अयं कः ? अयं

प्रश्न 2. सन्धिविच्छेद कीजिए

(1×4=04)

- i. भवतीति,
- ii. समागतः,
- iii. विद्यालयः,
- iv. पर्वतोपरि

प्रश्न 3. रिक्तस्थानों की पूर्ति कीजिए

(1×4=04)

(i) गच्छति गच्छन्ति ।

(ii) पठामि पठावः

(iii) द्रक्ष्यथ : द्रस्यथ ।

(iv) अपश्यत् अपश्यन्

प्रश्न 4. दिए गये उचित शब्दों से रिक्तस्थानों की पूर्ति कीजिए—

(1×4=04)

(माम्, त्वयि, तस्य, तस्याः, धेनवः, नद्याः)

(i) नद्योः नदीनाम् ।

(ii) आवाम् अस्मान् ।

(iii) युवयोः युष्मासु ।

(iv) तयोः तेषाम् ।

प्रश्न 5 संस्कृत में अनुवाद कीजिए —

(1×4=04)

(i) सीता पत्र लिखती है ।

उत्तर —

(ii) मौन सबका साधन है ।

उत्तर —

(iii) वह आता है ।

उत्तर —

(iv) श्री गुरु को प्रणाम ।

उत्तर —

प्रश्न 6. कोई एक सुभाषित श्लोक लिखिए जो इस प्रश्नपत्र में न आया हो — (04)

उत्तर —

.....

.....

.....

.....

.....

प्रश्न 7. कोई चार सूक्तियाँ लिखिए जो इस प्रश्नपत्र में न आए हों – (04)

उत्तर – _____

प्रश्न 8. शब्दार्थ लिखिए— (1×4=04)

- (i) उपवनम् _____
- (ii) भगिनी _____
- (iii) देवालयः _____
- (iv) कुम्भः _____

प्रश्न 9 गद्यांश को पढ़कर नीचे लिखे प्रश्नों के उत्तर लिखिए (2×3=06)

एक काकः अस्ति । सः बहुतृषितः । सः जलार्थं भ्रमति । तदा ग्रीष्मकालः कुत्रापि जलं न अस्ति । काकः कष्टेन बहुदरं गच्छति । तत्र सः एकं घटं पश्यति । काकस्य अतीव संतोषः भवति । किन्तु घटे स्वल्पमेव जलम् अस्ति । जलं कथं पिबामि इति काकः चिन्तयति । सः एकं उपायं करोति । शिलाखण्डम् आनयति । घटे पूरयति । जलम् उपरि आगच्छति । काकः संतोषेन जलं पिबति ।

प्रश्न :-

- (i) सः किमर्थं भ्रमति

उत्तर— _____

(ii) कः कष्टेन् बहुदूरं गच्छति ?

उत्तर— —————
—————
—————

(iii) घटे किम् अस्ति ?

उत्तर— —————
—————
—————

प्रश्न 10. सारांश लेखनं करोतु। (पाठ्य पुस्तक से किसी एक पाठ का सारांश लिखिए) (06)

उत्तर — —————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————
—————

प्रश्न 11. प्रत्येक खण्ड में से एक-एक शब्द लेकर तीन उपयुक्त वाक्य बनाइये :- (2×3=06)

शीतलः	इतस्ततः	धावन्ति
दुग्धं	पवनः	भवति
बालका :	मधुरं	वहति

उत्तर – (i) _____

(ii) _____

(iii) _____

प्रश्न 12 किन्ही दो गद्यांशों का हिन्दी में अनुवाद कीजिए – (2×4=08)

(i) अयम् अशोकवृक्षः । अयं वटवृक्षः । इमौ निम्बवृक्षौ इमे आम्रवृक्षाः । इमे हरिताः वृक्षाः । इमानि मधुराणि फलानि । वृक्षाः अस्माकं मित्राणि । ते प्राणवायुदायकाः ।

(ii) अस्माकं देशस्य नाम भारतवर्षः एतस्मिन् देशे बहवः धर्मावलम्बिनः निवसन्ति । अतः अत्र अनेके उत्सवाः आयोज्यन्ते । एतेषु उत्सवेषु दीपावलिः अपि विशिष्टः महोत्सवः ।

(iii) धमतरीजिलायां कतिपये प्राचीनाः देवालयाः अपि सन्ति । येषु सर्वाधिकः लोकप्रियः बिलाईमाता-देवालयः वर्तते । इयं माता अस्य क्षेत्रस्य रक्षां करोति इति मन्यते ।

उत्तर – (i) _____

(ii) -----

प्रश्न 13 किन्हीं दो पद्यांशों का हिन्दी में अनुवाद कीजिए –

(2×4=08)

(i) शैले-शैले न माणिक्यं, मौक्तिकं न गजे-गजे ।

साधवो न हि सर्वत्र, चन्दनं न वने-वने ॥ ।

(ii) नरसयामरणं रूपं, रूपस्याभ गुणः ।

गुणस्याभ ज्ञानं, ज्ञानस्याभ ॥

(iii) येषां न विद्या न तपो न दानं

ज्ञानं न शीलं न गुणो न धर्मः ।

ते मर्त्यलोके भुवि भारभूताः

मनुष्यरूपेण मृगाश्चरन्ति ॥

उत्तर – (i) -----

(ii) -----

प्रश्न 14 निम्नांकित प्रश्नों का संस्कृत भाषा में उत्तर दीजिए (कोई -04) (2×4=08)

(i) माता बम्बलेश्वरी कुत्र स्थिता?

उत्तर - -----

(ii) गिरौधपुरी ग्रामे कस्य सिद्धस्थलं वर्तते ?

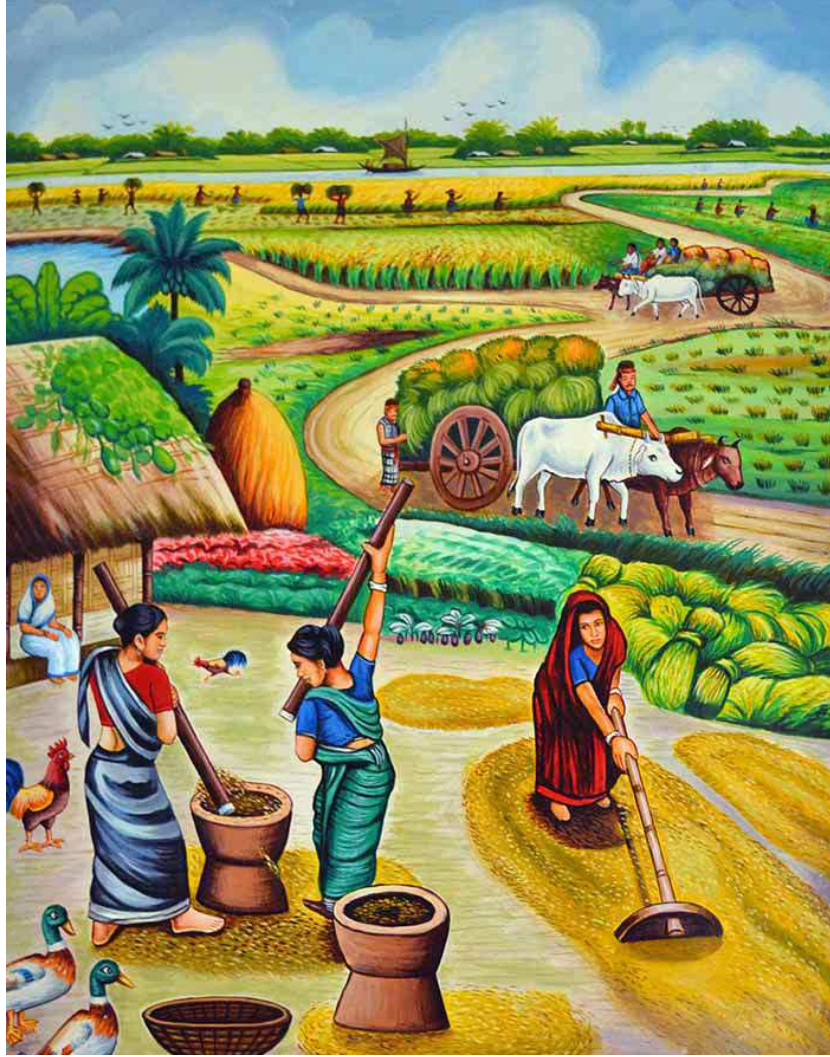
(iii) अस्माकं देशस्य नाम किम् अस्ति ?

(iv) 'भारत त्यज' प्रस्तावः कदा पारितः ?

(v) प्राणरक्षार्थं कस्य अतीव आवश्यकता वर्तते ?

(vi) कः मनुष्यः दीर्घायुः भवति ?

प्रश्न 15. चित्र को आधार मानकर संस्कृत में दस वाक्य लिखिए । (10)

उत्तर — —————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————